

Тема 28

ГОДІВЛЯ ОВЕЦЬ

- 1. Годівля ягнят в підсисний період та після відбивки**
- 2. Годівля ремонтного молодняку, валахів та відгодівля овець**
- 3. Контроль повноцінності годівлі**
- 4. Фактори впливу на ефективність годівлі ремонтного молодняку, валахів та відгодівельних овець**
- 5. Шляхи і методи практичного досягнення породного генетичного потенціалу росту ремонтного молодняку та овець на відгодівлі**

Годівля молодняку овець

- Годівлю молодняку овець потрібно організувати так, щоб забезпечити відтворення стада й високу ефективність галузі вівчарства в цілому.
- *Вирощування ягнят.* Ягня у перші дні після народження ссе матір 20-22 рази за добу. Через три-чотири тижні підсисного періоду молоко матері не може повністю забезпечити їх потребу у поживних речовинах. Тому молодняк привчають до поїдання кормів рослинного походження.
- Із 7-8-денного віку ягнят привчають до поїдання сіна і концентрованих кормів. З цією метою в оцарках обладнують "їдальні" для молодняку, де розмішують риштаки для сіна й годівниці для концентрованих кормів та мінеральних добавок. Використовують пшеничні висівки, плющений овес і дрібно протерту макуху, кісткове борошно або крейду (по 5 г на одну голову за добу), сіль кухонну. Сіно згодовують без обмежень.
- Відлучають ягнят від вівцематок у віці 3-5 міс, коли вони досягнуть живої маси 16-20 кг. При цьому формують отари молодняку з урахуванням статі, віку і розвитку тварин. Після відлучення баранчиків і ярочок пасуть окремо, щоб запобігти передчасному паруванню. Розмір отар не повинен перевищувати 350-400, а з 7-8-місячного віку - 700-800 голів.
- У 4,0-4,5-місячному віці баранчиків доцільно каструвати. Це сприяє їх швидкому нагулу і підвищенню якості баранини.
- *Годівлю молодняку* після відлучення організують з урахуванням статі, віку, живої маси та приросту, господарського призначення і вовнової продуктивності. Особливу увагу слід приділяти годівлі племінного молодняку. Для нього необхідно виділяти кращі пасовища з обов'язковою підгодівлею концентрованими кормами (по 350-400 г на одну голову за добу).
- У зимовий період у годівлі молодняку використовують високоякісне сіно, силос, сінаж, концентровані корми та кормові добавки.
- Добовий раціон для ярочок 8-12-місячного віку може бути таким, кг: сіно степове — 0,2; сіно бобове — 0,4; силос кукурудзяний - 2,5; концентровані корми - 0,3; знефторений фосфат -5г.

Годівля баранів-плідників

- Годівля баранів-плідників має бути спрямованою на забезпечення високих показників статевої активності, спермопродуктивності та вовнової продуктивності.
- Баранів-плідників починають готувати до парувального сезону за 2 міс, оскільки спермагенез триває 45-50 днів. Баранів використовують не тільки для відтворення стада, а й для одержання великої кількості вовни. Тому годівля має бути достатньою за енергією, протеїном, мінеральними речовинами і вітамінами.
- Нормують годівлю плідників виходячи з їхньої живої маси, віку, статевого навантаження, породи і напряму продуктивності.
- Орієнтовний добовий раціон для плідника у стійловий період, кг: сіно - 1,0-1,5, соковиті корми - 2,5-3,0, концентровані - 0,5-0,8, сінаж - 2,5-3,0; у пасовищний - зелена маса бобових - 8-12, концентровані корми - 0,5-0,6. Сприятливо впливає на здоров'я, продуктивність і ефективність племінного використання випасання баранів на пасовищі.
- Особливо цінних племінних плідників-поліпшувачів із метою інтенсивного і тривалого використання необхідно годувати за індивідуальними нормами із застосуванням у складі раціонів кормів тваринного походження (збиране молоко, курячі яйця).

Відгодівля овець

- Відгодівля овець ґрунтується на інтенсивному вирощуванні молодняку. Відгодовують надремонтний молодняк і вибракуваних тварин.
- Найдешевша відгодівля - нагул, який триває 2,5-4,0 міс. До середини літа на нагул ставлять валахів різного віку, з другої його половини - вибракуваних вівцематок, а також надремонтний молодняк.
- При нагулі дорослих овець зелена маса пасовища може бути єдиним кормом (7-8 кг на одну голову за добу). За низької поживності трави у період нагулу тварин можна підгодовувати концкормами (0,3-0,5 кг на голову за добу).
- Найефективніший нагул овець тоді, коли отари формують за віком, статтю і вгодованістю. Отари формують по 800-1200 голів. Якщо нагул проводять на багаторічних культурних пасовищах, то середньодобовий приріст живої маси може досягати 200 г на одну голову.
- Застосовують також і стійлову відгодівлю овець. Дорослим тваринам у літній період згодовують по 5-6 кг зеленої маси і 0,4-0,5 кг концентрованих кормів на одну голову за добу. В осінній період відгодовують в основному вибракуваних вівцематок вводячи до складу раціонів значну кількість соковитих, а також грубі та концентровані корми.
- Незалежно від системи утримання, тварини повинні бути забезпечені питною водою та мати вільний доступ до кухонної солі.
- З метою одержання високих приростів живої маси та баранини високої якості у вівчарських господарствах застосовують інтенсивну відгодівлю молодняку (асканійська, цигайська та інші породи). У віці 6-8 міс (жива маса 35-40 кг) їх можна реалізовувати на м'ясо. Але у цьому разі в структурі раціонів частка концентрованих кормів має досягати 30-35%, грубих — 15-20, соковитих — 50-55%.
- На інтенсивну відгодівлю, яка триває 3-4 міс, ягнят ставлять у 3-4-місячному віці.
- При помірній відгодівлі молодняк зимових окотів після відлучення від вівцематок випасають або згодовують йому зелену масу, концентровані, а потім соковиті корми з таким розрахунком, щоб до кінця пасовищного періоду у 8-9-місячному віці тварини досягали живої маси 50-55 кг.

Норми годівлі для молодняку вовнових і вовно-м'ясних порід на голову в добу

Показники	Ярки (настриг митої вовни 2 - 2,5 кг)						
	Вік, міс.						
	2-4	4*6	6-8	8-10	10-12	12-14	14-18
	Жива маса, кг						
	15-24	24-31	31-36	36-40	40-44	44-47	47-53
	Середньодобовий приріст, г						
	160	120	85	70	70	50	50
ЕКО	0,73	0,94	1,10	1,29	1,36	1,42	1,52
Обмінна енергія, МДж	7,35	9,45	11,03	12,9	13,65	14,18	15,23
Суха речовина, кг	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6
Сирий протеїн, г	120	130	145	170	180	185	190
Перетравний протеїн, г	85	90	100	110	110	115	115
Лізин, г	5,3	5,7	6,3	7,4	7,9	8,1	8,3
Метіонін+ цистин, г	4,6	5,0	5,6	6,6	7,0	7,2	7,4
Клітковина, г	70	110	176	260	350	375	400
Сіль кухонна, г	8	9	10	11	12	12	13
Кальцій, г	4	4,5	5	6	6,4	6,4	7
Фосфор, г	3	3,4	3,9	4,1	4,1	4,1	4,5

Показники	Ярки (настриг митої вовни 2 - 2,5 кг)						
	Вік, міс.						
	2-4	4*6	6-8	8-10	10-12	12-14	14-18
	Жива маса, кг						
	15-24	24-31	31-36	36-40	40-44	44-47	47-53
	Середньодобовий приріст, г						
	160	120	85	70	70	50	50
Магній, г	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7
Сірка, г	2,5	2,8	3	3,4	3,7	3,7	3,9
Залізо, мг	35	36	45	47	49	52	55
Мідь, мг	7	7,3	8	8	8,1	8,2	8,2
Цинк, мг	28	30	33	36	40	44	48
Кобальт, мг	0,36	0,36	0,4	0,4	0,4	0,42	0,42
Марганець, мг	38	40	45	48	52	54	55
Йод, мг	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Каротин, мг	7	7	7	7	8	8,5	8,5
Вітамін D, МО	420	420	440	450	500	500	500

Норми годівлі для молодняку вовнових і вовно-м'ясних порід, на голову в добу

Показники	Баранці (настриг митої вовни 3-3,5 кг)						
	Вік, міс						
	2-4	4-6	6-8	8-10	10-12	12-14	14-18
	Жива маса, кг						
	16-26	26-35	35-42	42-48	48-53	53-58	58-70
	Середньодобовий приріст, г						
	180	150	120	100	80	80	100
ЕКО	0,84	1,16	1,36	1,49	1,64	1,84	2,20
Обмінна енергія, МДж	8,4	11,55	13,65	14,91	16,38	18,38	22,05
Суша речовина, кг	0,75	1Д	1,3	1,5	1,7	1,9	2,3
Сирий протеїн, г	140	170	190	215	235	255	290
Перетравний протеїн, г	100	120	132	144	156	168	192
Лізин, г	6,1	7,5	8,4	9,5	10,3	11,2	12,7
Метіонін+ цистин, г	5,5	6,6	7,4	8,3	9,1	9,9	11
Клітковина, г	80	122	195	225	340	475	575

Показники	Баранці (настриг митої вовни 3-3,5 кг)						
	Вік, міс						
	2-4	4-6	6-8	8-10	10-12	12-14	14-18
	Жива маса, кг						
	16-26	26-35	35-42	42-48	48-53	53-58	58-70
	Середньодобовий приріст, г						
	180	150	120	100	80	80	100
Сіль кухонна, г	8,0	10	12	14	14	14	16
Кальцій, г	5,5	6,0	6,6	7,2	7,8	8,4	9,6
Фосфор, г	4,0	4,5	4,9	5,4	5,8	6,8	7,2
Магній, г	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1
Сірка, г	3,2	3,5	3,9	4,3	4,7	5,0	5,7
Залізо, мг	40	45	50	56	62	69	75
Мідь, мг	8	9	10,2	11	11,7	12,1	13,4
Цинк, мг	32	36	40	45	49	52	58
Кобальт, мг	0,42	0,45	0,46	0,51	0,55	0,57	0,58
Марганець, мг	40	45	50	56	62	69	75
Йод, мг	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Каротин, мг	8	8	10	12	12	14	16
Вітамін В ₁₂ , МО	400	400	400	500	600	650	700

Примірні раціони для молодняка, на голову на добу

Показники	Вовнові і вовново-м'ясні породи у віці 10 міс.		М'ясо-вовнові породи		Ярки романівсько ї породи у віці 4-6 міс. жива маса 25 кг
	ярки, жива маса 40 кг	баранці, жива маса 50 кг	баранці у віці 2-4 міс, жива маса 20 кг	ярки у віці 10-14 міс. жива маса 50 кг	
Сіно злакове, кг	0,7	1,0	-	-	-
Сіно злакове, різнотравне, кг	-	-	0,35	0,6	0,4
Борошно борошно, кг	-	-	-	-	0,2
Силос різнотравний, кг	-	-	-	-	0,3
Силос кукурудзяний, кг	2,5	2	0,5	2,2	-
Ячмінь, кг	0,15	0,23	0,27	0,12	-
Овес, кг	-	-	0,12	0,07	-
Горох, кг	-	-	0,06	0,02	-
Шрот соняшниковий, кг	0,09	0,1	-	-	-
Комбікорм, кг	0,06	0,12	0,15	0,04	-
Сечовина, г	-	-	-	-	0,4

Показники	Вовнові і вовново-м'ясні породи у віці 10 міс.		М'ясо-вовнові породи		Ярки романівсько ї породи у віці 4-6 міс. жива маса 25 кг
	ярки, жива маса 40 кг	баранці, жива маса 50 кг	баранці у віці 2-4 міс, жива маса 20 кг	ярки у віці 10-14 міс. жива маса 50 кг	
Сіль кухонна, г	-	-	10	13	-
Дінатрійфосфат, г	12	14	5	9	5
Сірка елементарна, г	-	5	-	-	-
Сірчаноокислий амоній, г	-	0,7	-	-	-
Натрій фосфорнокислий, г	2	3	4	2	2
Цинк сірчаноокислий, мг	20	23	27	16	14
Мідь сірчаноокисла, мг	8	10	8	7	-

Показники	Вовнові і вовно-м'ясні породи у віці 10 міс.		М'ясо-вовнові породи		Ярки романівської породи в віці 4-6 міс., жива маса 25 кг
	ярки, жива маса 40 кг	баранці, жива маса 50 кг	баранці у віці 2-4 мес, жива маса 20 кг	ярки у віці 10-14 міс., жива маса 50 кг	
Кобальт хлористий, мг	-	-	1	-	-
В раціоні міститься:					
ЕКО	1,31	1,68	1,08	1,30	1,02
обмінної енергії, МДж	13,13	16,8	10,82	13,02	10,19
сухої речовини, кг	1,5	1,8	1,95	1,4	0,85
сирого протеїну, г	195	244	186	191	160
перетравного протеїну, г	114	156	130	124	112
кальцію, г	7,6	10,1	5,61	7,7	6,7
фосфору, г	4,5	6	5,16	4,6	4,2
магнію, г	1,9	2,1	1	2,3	1,1
сірки, г	4,2	4,7	3,2	3,6	2,3
заліза, мг	1154	1345	1054	1215	1124
міді, мг	9,2	12,4	9,4	8,4	9,8
цинку, мг	45	52	41	46	43
кобальту, мг	0,43	0,63	0,46	0,41	0,51
марганцю, мг	56	65	47	56	53
йоду, мг	0,35	0,41	0,37	0,3	0,4
каротину, мг	39	40	12	42	36
вітаміну D, МО	465	510	420	515	410

Рецепти заміників овечого молока, %

Компоненти	ВНДІОК		ТУ РСФСР 49-241-75	ВІЖ		Яр НДІЖК	
	2-45			Вік ягнят, доби			
	2	45	2-45	до 15	16-45	до 16	16-45
Знежирене молоко	70	60	73	70	80	69	80
Жир кулінарний	25	25	25	27	17	28	17
Соєве борошно	-	10	-	-	-	-	-
Фосфатидний концентрат	5	5	2	3	3	3	3
Разом:	100	100	100	100	100	100	100
Добавки на 100 кг сухого ЗОМа:							
біоміцин, г	5	5	4,5	5,0	5,0	-	-
кобальт хлористий, г	0,7	0,7	0,5	0,12	0,12	0,12	0,12
мідь сірчаноокисла, г	2	2	1,4	-	-	2,0	2,0
калій йодистий, г	0,2	0,2	0,05	-	-	0,03	0,03
двовуглекисла сода, кг			-	-	-	0,5	0,5
сіть кухонна, кг			-	-	-	1,0	1,0
селеніт натрію, г			-	-	-	0,02	0,02

Компоненти	ВНДІОК		ТУ РСФСР 49-241-75	ВІЖ		Яр НДІЖК	
	2-45			Вік ягнят, доби			
	2	45	2-45	до 15	16-45	до 16	16-45
бутилгідрокситолуол, г			-	-	-	7,0	7,0
хлортетрациклін,г			-	-	-	5,0	5,0
Вітаміни:							
А, млн. МО	1,2	1,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
D, тис. МО	220	220	600	200	200	600	600
Е, тис. МО	2,5	2,5	-	3,0	3,0	2,0	2,0
В₁, г			-	-	-	0,15	0,15
В₂, г			-	-	-	0,15	0,15
В₆, г			-	-	-	0,07	0,07
В₁₂, мг			-	-	-	40	40
ДО₃, мг			-	-	-	40	40

Контрольовані середні норми концентрації енергії, поживних і біологічно активних речовин на 1 кг сухої речовини кормів у раціонах овець

Поживні і біологічно активні речовини	Барани-плідники		Вівцематки		Молодняк	
	В непарувальний період	В парувальний період	холості і кітні	лактуючі	ярочки	баранці
Обмінна енергія, МДж	9,8	10	7,5	9,0	8	8,5
Кормові одиниці	0,9	0,95	0,65	0,82	0,75	0,77
Сирий протеїн, г	123	152	95	127	130	138
Перетравний протеїн, г	81	102	63	85	85	92
Сіль кухонна, г	6,5	7,2	6,2	7,7	8,5	8,5
Кальцій, г	5,5	5,6	4,0	5,1	4,6	4,6
Фосфор, г	3,5	4,2	2,7	3,3	3,0	3,4
Магній, г	0,5	0,5	0,5	0,7	0,5	0,6
Сірка, г	3,0	3,3	2,4	2,9	2,6	2,8
Залізо, мг	39	40	35	51	3,6	38
Мідь, мг	7	8	7,5	8,6	7	7
Цинк, мг	30	40	27	48	30	30
Кобальт, мг	0,35	0,38	0,34	0,50	0,30	0,35
Марганець, мг	40	45	40	51	40	40
Йод, мг	1,0	1,5	1,3	1,3	0,7	0,8
Селен, мг	0,3	0,35	0,3	0,4	0,25	0,25
Каротин, мг	11	17	8	10	5,5	7,0
Вітамін Д, МО	300	360	425	450	350	355
Вітамін Е, мг	30	33	30	33	30	35

Фактори впливу на ефективність годівлі ремонтного молодняку, валахів та відгодівельних овець

- 1. Правильний вибір і кваліфіковане практичне використання системи нормованої годівлі**
- 2. Контроль за якістю кормів і новітні технології їх згодовування**
- 3. Врахування стандартів якості основних кормів**
- 4. Контроль споживання кормів за сухою речовиною**
- 5. Контроль за кормовими стресами**

Шляхи і методи практичного досягнення породного генетичного потенціалу росту ремонтного молодняка та овець на відгодівлі

- 1. Організація збалансованої за деталізованими нормами, біологічно повноцінної годівлі молодняка на вирощуванні та відгодівлі**
- 2. Використанні зональних та адресних комбікормів з введенням у їх склад преміксів і білково–вітамінно–мінеральних добавок, які компенсують фактичний дефіцит протеїну, сірки, кальцію, фосфору, сірковмісних амінокислот, мікроелементів, вітамінів у складі кормів раціону**
- 3. Підвищення якості силосу, сінажу, сіна до вимог стандартів 1 класу**
- 4. Заготівля і згодовування кукурудзяно–соєвого силосу замість кукурудзяного**
- 5. Збагачення кукурудзяного і кукурудзяно–соєвого силосів в процесі закладання їх в траншеї або поліетиленової мішки комплексом солей мікроелементів, азотистих, сірковмісних добавок**